

Materia sztuk wizualnych

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kulturoznawstwo	Cykl dydaktyczny 2023/2024	
Specjalność -	Kod przedmiotu HKLTS.I1K.02565.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Humanistyczny	Języki wykładowe polski	
Poziom kształcenia Studia licencjackie I stopnia	Obligatoryjność Do wyboru	
Forma studiów Stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów Ogólnoakademicki	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak	
Koordynator przedmiotu	Jacek Dębicki	
Prowadzący zajęcia	Jacek Dębicki	
Okres Semestr 1	Forma zaliczenia Zaliczenie	Liczba punktów ECTS 3
	Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kształcenia studentów jest uzyskanie przez nich wiedzy o podstawowych epokach w historii kultury europejskiej, ideowych podstawach rozróżniania tych epok, metodologii historii sztuki, w tym ogólna umiejętność analizy dzieła sztuki, a także historii dziejów pojęcia piękno i sztuka.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Zna podstawowe pojęcia z dziedziny sztuk plastycznych.	KLT1A_W01, KLT1A_W03	Aktywność na zajęciach, Kolokwium
W2	Zna podstawowe dziedziny sztuk plastycznych.	KLT1A_W01, KLT1A_W03	Kolokwium
W3	Zna chronologię i specyfikę formalnystylistyczną epok artystycznych.	KLT1A_W01	Kolokwium
W4	Zna wybrane metody badań zjawisk artystycznych.	KLT1A_W02, KLT1A_W06, KLT1A_W07, KLT1A_W18	Kolokwium
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Potrafi określić właściwą dziedzinę sztuk plastycznych dla danego artefaktu estetycznego i (w razie potrzeby) prawidłowo rozpoznać poznane techniki artystyczne.	KLT1A_U04	Kolokwium
U2	Potrafi właściwie scharakteryzować i rozpoznać epokę artystyczną, z której pochodzi dany artefakt estetyczny.	KLT1A_U02	Kolokwium
U3	Potrafi w sposób ogólny prawidłowo zastosować poznane podstawowe metody badań zjawisk artystycznych do analizy dzieła sztuki.	KLT1A_U03	Kolokwium
U4	Zna podstawowe pojęcia z zakresu sztuk plastycznych i potrafi je odnieść do właściwych zjawisk artystycznych oraz artefaktów estetycznych.	KLT1A_U05	Kolokwium
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Zna dogłębnie zakres posiadanej przez siebie wiedzy i nabytych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego.	KLT1A_K02	Aktywność na zajęciach
K2	Ma świadomość znaczenia europejskiego i świadomego dziedzictwa humanistyki dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych. Ma świadomość refleksji humanistycznej dla kształtowania się refleksji społecznych.	KLT1A_K08, KLT1A_K09	Aktywność na zajęciach

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Zajęcia mają na celu wprowadzenie studentów w najważniejsze zagadnienia z zakresu współczesnej wiedzy o muzyce oraz przekazanie im podstaw wiedzy dotyczącej rozmaitych gatunków, form, funkcji oraz sposobów funkcjonowania muzyki w kulturze.

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	14
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	29

Dodatkowe godziny kontaktowe	4
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 77
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	<p>Wiedza o muzyce: Student wybiera 2 spośród 3 wykładów (Wiedza o muzyce, Wstęp do sztuk plastycznych, Podstawy teatrologii).</p> <p>Zajęcia mają na celu wprowadzenie studentów w najważniejsze zagadnienia z zakresu współczesnej wiedzy o muzyce oraz przekazanie im podstaw wiedzy dotyczącej rozmaitych gatunków, form, funkcji oraz sposobów funkcjonowania muzyki w kulturze. Proponowane w ramach kursu ujęcie posiada charakter problemowy, przy czym omawiane na wykładach zjawiska i problemy prezentowane będą w oparciu o reprezentatywne przykłady ich realizacji: fragmenty utworów muzycznych różnych epok i stylów bądź odpowiedni materiał ikonograficzny. Z tego względu obecność na wykładach jest obowiązkowa.</p> <p>Problematyka zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muzyka czy muzyki? o dawnych i współczesnych ujęciach sztuki dźwięków. <ul style="list-style-type: none"> - co jest, a co nie jest muzyką? - tzw. muzyka klasyczna - tzw. muzyka popularna/rozrywkowa i jej odmiany - tzw. muzyka świata; - koncepcje muzyki w kulturze europejskiej: od pitagorejskiej harmoniae mundi do współczesnej muzyki konkretnej. 2. Muzyka w kulturze. <ul style="list-style-type: none"> - religijne, społeczne i antropologiczne funkcje muzyki (wprowadzenie); - paradygmat muzyki wokalne a paradygmat muzyki instrumentalnej w muzyce europejskiej (wprowadzenie); - muzyka w perspektywie intermedialności (opera, film, taniec). 3. Muzyka i jej media: głos/muzyka wokalna i wokально-instrumentalna. <ul style="list-style-type: none"> - antropologie głosu w muzyce europejskiej i wybranych kulturach pozaeuropejskich; - relacje słowo - melodia - rytm w europejskiej muzyce wokalne; - relacje głos - instrument w muzyce wokально-instrumentalne; - skale głosu i techniki wokalne w muzyce europejskiej; - najważniejsze formy wokalne i wokально-instrumentalne w klasycznej muzyce europejskiej. 4. Muzyka i jej media: instrumenty muzyczne/muzyka instrumentalna, elektroniczna i konkretna. <ul style="list-style-type: none"> - symbolika instrumentów muzycznych w kulturze europejskiej i wybranych kulturach pozaeuropejskich; - instrumentarium muzyczne a gatunki i formy muzyczne; - muzyka absolutna a muzyka programowa w klasycznej muzyce instrumentalnej; - elektronika w muzyce klasycznej i innych gatunkach muzycznych; - muzyka konkretna. 5. Muzyka i jej media: nośniki dzieła muzycznego. <ul style="list-style-type: none"> - muzyka europejska i pozaeuropejska w przekazie ustnym; - modele notacji muzycznych; - muzyka w nagraniach analogowych i zapisie cyfrowym. 6. Przestrzenie muzyki. <ul style="list-style-type: none"> - muzyka w świątyni: formy i symboliki muzyki religijnej; - świecka muzyka dworska i salonowa w kulturze europejskiej; - muzyka w przestrzeni publicznej: teatr - filharmonia - ulica - internet. 7. Muzyka jako komponent dzieła intermedialnego. <ul style="list-style-type: none"> - opera w Europie: od tragedii greckiej do dramatu muzycznego; - wzorce i funkcje muzyki w filmie; - muzyka i taniec w kulturze europejskiej i wybranych kulturach pozaeuropejskich. 	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
2.	<p>Wstęp do sztuk plastycznych: Student wybiera 2 spośród 3 wykładów (Wiedza o muzyce, Wstęp do sztuk plastycznych, Podstawy teatrologii).</p> <p>Celem zajęć jest przekazanie ogólnej wiedzy z zakresu sztuk plastycznych, w tym omówienie podstawowych pojęć z dziedziny sztuk plastycznych oraz podstawowych dziedzin sztuk plastycznych. Studenci otrzymają również ogólną wiedzę o metodologii historii sztuki oraz epokach formalnystylistycznych w historii sztuki.</p> <p>Program zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia z dziedziny sztuk plastycznych. 2. Podstawowe dziedziny sztuk plastycznych: <ol style="list-style-type: none"> a. architektura (urbanistyka, architektura krajobrazu, architektura ogrodów, architektura wnętrz, architektura miejska i wiejska, architektura kultowa i świecka); b. rzeźba (relief, płaskorzeźba, wypukłorzeźba, wklęsłorzeźba, rzeźba kultowa, wotywna, nagrobna, pomnikowa portretowa, ogrodowa oraz rzeźba czy plenerowa). c. malarstwo (malarstwo przedstawiające, malarstwo nieprzedstawiające, malarstwo monumentalne, ścienne, plafonowe, sztalugowe, tablicowe, malarstwo miniaturowe, malarstwo polichromiczne i monochromatyczne): <ul style="list-style-type: none"> - techniki malarskie: technika olejna, akwarela, tempera, gwasz, pastel, enkaustyka, fresk, al. secco, mozaika, witraż, sgraffito, stereochromia, assemblage, collage, emballage. d. rysunek (szrafowanie, lawowanie); e. sgraffito; f. grafika: <ul style="list-style-type: none"> - grafika artystyczna: - podstawowe techniki graficzne: - wypukłe (drzeworyt, linoryt, gipsoryt, metaloryt); - wklęsłe (miedzioryt, staloryt, suchoryt, mezzotinta, kamienoryt, akwaforta, akwatinta, elektrotinta); - płaskie (litografia, algrafia i cynkografia); - grafika użytkowa. g. kaligrafia; h. instalacja; i. ceramika; j. fotografia; k. wzornictwo przemysłowe. 3. Chronologia i specyfika formalnystylistyczna epok artystycznych: <ol style="list-style-type: none"> a. styl i modus w sztukach plastycznych; b. historia sztuki jako historia stylu; c. historia sztuki jako dzieje zjawisk artystycznych. 4. Metodologia badań zjawisk artystycznych: <ol style="list-style-type: none"> a. metoda formalnystylistyczna; b. Max Dvořák i historia sztuki jako historia idei (metoda formalno-treściowa); c. Erwin Panofsky i dzieło sztuki w kontekście ikonologicznym (metoda formalno-tematyczno-treściowa); d. semiotyka i historia sztuki; wykorzystanie semiotyki w badaniach nad sztuką; e. strukturalizm i poststrukturalizm w historii sztuki; f. metody badawcze współczesnej historii sztuki (The New Art History). 	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
3.	<p>Podstawy teatrologii: Student wybiera 2 spośród 3 wykładów (Wiedza o muzyce, Wstęp do sztuk plastycznych, Podstawy teatrologii).</p> <p>Celem wykładu jest zapoznanie studentów z założeniami nowoczesnej wiedzy o teatrze jako zjawisku estetycznym, semiotycznym, społecznym i kulturowym. Wykład skupi się na przedstawieniu zasadniczych metodologii badania teatru – ze szczególnym uwzględnieniem badań (post)semiotycznych i komunikacyjnych. Uwzględnione zostaną najważniejsze wydarzenia w historii teatru jako spektaklu, współdziałanie sztuki teatralnej z innymi dziedzinami aktywności artystycznej oraz sytuacja teatru w obliczu inwazji mediów elektronicznych.</p> <p>Stuchacze zyskają umiejętność posługiwania się różnorodnymi dyskursami metodologicznymi, która pozwoli im na samodzielny opis i wartościowanie tekstów teatralnych (dramatów i ich scenicznych realizacji) od antyku poprzez teatr klasyczny po najbardziej ekstremalne zjawiska awangardowe. Przedstawione zostaną kluczowe zjawiska, przywołane fundamentalne postaci (aktorów, autorów, reżyserów, inscenizatorów oraz teoretyków) oraz opisane zasadnicze nurty. Zyskane dzięki wykładowi kompetencje mogą przydać się w ewentualnej pracy naukowej i krytycznej oraz w korzystaniu z przedstawień teatralnych w roli tzw. przeciętnego widza.</p> <p>Wykład ilustrowany będzie materiałami audiowizualnymi, które ukażą całe bogactwo i skomplikowanie materii teatralnej, z którymi muszą uporać się badacze teatru oraz zwykli widzowie.</p> <p>LISTA PODSTAWOWYCH ZAGADNIEŃ I PROBLEMÓW:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fundamentalne pojęcia teatrologii w ujęciu semiotycznym i w świetle teorii komunikacji. 2. Teatr antyczny – ujęcie historyczne i nowoczesne realizacje sceniczne. 3. Teatr Williama Szekspira i Moliere – ujęcie historyczne i recepcja współczesna. 4. Wielka Reforma Teatru i jej wpływ na teatr współczesny. 5. Teatr realistyczny – geneza i sytuacja obecna. 6. Teatr symboliczny i postsymboliczny. 7. Teatr ekspresjonistyczny – teoria i praktyka. 8. Teoria i praktyka sceniczna Bertolta Brechta. 9. Zasady teatru postdramatycznego. 10. Happening – teoria, praktyka, perspektywy. 11. Teatr operowy – inscenizacje klasyki i dzieł współczesnych. 12. Teatr muzyczny i teatr tańca nowoczesnego. 13. Aktorstwo i reżyseria sceniczna – teoria a praktyka. 14. Monodram i fenomen stand-up. Warsztat krytyka teatralnego. 	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Wykład

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia:

Mini wykład, Dyskusja, Kształcenie zdalne

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Aktywność na zajęciach, Kolokwium	

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu

Zaliczenie w pierwszym i drugim terminie obejmuje treści wykładów. Brak szczególnych warunków dopuszczenia do egzaminu.

Sposób obliczania oceny końcowej

90% kolokwium zaliczeniowe 10% aktywność

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

zaliczenie dwóch lub więcej nieobecności na w trakcie konsultacji.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagana jest wiedza ogólna z zakresu sztuk plastycznych na poziomie liceum humanistycznego.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Wykład: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Literatura

Obowiązkowa

1. - J. Białostocki, Sztuka i myśl humanistyczna, Warszawa 1966.
2. - T. Dobrowolski, Strukturalizm w historii sztuki, Studia metodologiczne VI (1969), s. 3-45.
3. - E. Panofsky, Studia z historii sztuki, Warszawa 1971.
4. - M. Porębski, Ikonosfera, Warszawa 1972.
5. - L. Kalinowski, Max Dvořák i metoda badań nad sztuką, Warszawa 1974.
6. - Wł. Tatarkiewicz, Dzieje sześciu pojęć. Sztuka. Piękno. Forma. Twórczość. Odtwórczość. Przeżycie estetyczne, Warszawa 1976.
7. - J. Białostocki, Kryzys pojęcia stylu, w: Biuletyn historii sztuki, XL (1977), s. 3-10.
8. - J. Białostocki, Historia sztuki wśród nauk humanistycznych, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1980.
9. - J. Dębicki, Strukturalismus in der Methodenlehre der Kunstgeschichte, w: Česko-slovenski strukturalismus a Viedenski scientizmus (Zbornik referátov z konferencie), Bratislava 1992, s. 168-183 (dla osób znających język niemiecki).
10. - J. Dębicki, F. Faure, D. Grünewald, A. Pimentel, Historia sztuki. Malarstwo - rzeźba - architektura, Warszawa 1998 (Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne) - przekład z języka francuskiego Jacek Dębicki: J. Dębicki, F. Faure, D. Grünewald, A. Pimentel, Histoire de l'art. Architecture, sculpture et peinture, wydane przez Hachette Livre, Paris 1995 - do historii i chronologii epok artystycznych.
11. - A. D'Alleva, Metody i teorie historii sztuki, Kraków 2008.
12. - Słownik terminologiczny sztuk pięknych, Warszawa 1997 (i następne wydania).

Badania i publikacje

Publikacje

1. Chrystus Sol Iustitiae w scenie Wniebowzięcia Marii w krakowskim retabulum Wita Stwosza w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krakowie W: Poza kulturą nie ma zbawienia/ pod red. Jacka Dębickiego, Zbigniewa Paska, Katarzyny Skowronek. — Kraków: Wydawnictwo LIBRON - Filip Lohner, 2014, s. 170-172
2. Krakowska sztuka Wita Stwosza: filozoficzne źródła formy i treści ideowych Kraków : Wydawnictwo Aureus, 2013. — 223, [24]. — (Idee i Myśliciele).
3. Szczęsny Dettloff (1878-1961) / Jacek DĘBICKI // Rocznik Historii Sztuki; 36, s. 29-37.
4. Antropologia filozoficzna Gilberta de la Porrée a powstanie scholastycznej rzeźby wczesnogotyckiej Przegląd Filozoficzny. Nowa Seria; 2013 R. 22 nr 1, s. 103-125.
5. Antropologia teologiczna Anzelm z Canterbury a sakralna rzeźba romańska o cechach antropomorficznych W: Duchowość: człowiek i wartości pod red. Ignacego Stanisława Fiuta. — Kraków: [s.n.], 2012. — (Prace Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej ; t. 14) ; (Idee i Myśliciele), S. 75-95.
6. Całość dorobku naukowego dostępna pod adresem: <http://bpp.agh.edu.pl/autor/debicki-jacek-06944>

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
KLT1A_K02	Jest otwarty na nowe idee i jest gotów do dyskusji nad nimi i wykazuje się przedsiębiorczym myśleniem i działaniem.
KLT1A_K08	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata.
KLT1A_K09	Ma świadomość znaczenia humanistyki dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.
KLT1A_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego oraz samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie i zachęca innych do zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności badawczych.
KLT1A_U03	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny, socjologiczny, antropologiczny oraz źródła historyczne.
KLT1A_U04	Rozpoznaje, interpretuje i przeprowadza krytyczną analizę dzieła literackiego, filmowego, plastycznego, muzycznego i teatralnego z zastosowaniem odpowiednich metod, w celu określenia znaczeń tych dzieł, ich oddziaływania społecznego oraz miejsca w procesie historyczno-kulturowym.
KLT1A_U05	Poprawnie stosuje poznaną podstawową terminologię kulturoznawczą.
KLT1A_W01	Posiada podstawową wiedzę o obszarach będących przedmiotem badań kulturoznawczych.
KLT1A_W02	Ma podstawową wiedzę o tym, jakie miejsce wśród nauk humanistycznych, społecznych i nauk o sztuce zajmuje kulturoznawstwo oraz potrafi scharakteryzować jego przedmiotową i metodologiczną specyfikę.
KLT1A_W03	Zna terminologię używaną w kulturoznawstwie jako dyscyplinie naukowej.
KLT1A_W06	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji zjawisk kulturowych.
KLT1A_W07	Zna główne kierunki rozwoju kulturoznawstwa.
KLT1A_W18	Posiada podstawową wiedzę o poznawczej, komunikacyjnej, kulturotwórczej i społecznej roli języka.